

є необхідність вдосконалення методу адміністративного примусу. Ключовими причинами є відсутність належного нормативного закріплення, оскільки визначення поняття адміністративного примусу, виділення заходів, їх класифікація здійснена лише на науковому рівні. Іншою причиною є наявність заходів адміністративного примусу, які переслідують подвійну мету, тобто мету як переривання протиправної дії, так і попередження в залежності від ситуації та моменту застосування.

Тому дослідження заходів адміністративного впливу, які застосовуються в державному управлінні, діяльності виконавчих органів вбачається актуальним на сучасному етапі становлення правової соціальної держави, адже поряд з втіленням у життя прав і свобод людини та громадянина держава не може не вдаватись до певних обмежень цих прав і свобод у передбачених законом ситуаціях. Приведення заходів примусу держави у відповідність до демократичних сучасних вимог є наразі першочерговим завданням юридичної науки та практики.

Література

1. Адміністративне право України: навч. посіб. / за заг. ред. Т.О. Коломоєць, Г.Ю. Гулевської. Київ: Істина, 2007. 216 с.
2. Лук'янець Д. Стереотипи в адміністративному праві: переконання та примус як універсальні методи державного управління. *Публічне право. Науково-практичний юридичний журнал*. 2012. № 2(6).
3. Коренева М.М. До поняття ризику в адміністративному примусі. *Наук. вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. Зб. наук. пр.* Вип. 9-1. Одеса, 2014. С. 80.

УДК 342.7(043.2)

Корицький А.С., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Токарева К.С., к.ю.н., доцент

СИСТЕМА ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ (ООН)

Права людини, які закріплені у діючих міжнародно-правових договорах, є результатом довготривалого історичного розвитку суспільно-політичної думки, поступового формування стандартів, що стали нормою життя сучасного демократичного суспільства.

На доктринальному рівні існують різноманітні концепції прав людини: природно-правова, позитивістська, соціалістична, теологічна та універсальна концепція міждержавного співробітництва у галузі прав

людини.

Сьогодні найчастіше права людини розглядаються як права, які притаманні кожній людині в силу того, що вона є людиною. Незважаючи на те що концепція прав людини часто сприймається як така, що відбиває якісь ідеали, до яких необхідно прагнути, або взагалі як утопічна за своєю природою, суть її полягає в тому, що права людини встановлюють той необхідний мінімум, який потрібен, щоб забезпечити людині «людське» існування [1, с. 102].

Нині функціонуюча універсальна система міжнародного визнання та захисту прав і основних свобод людини склалася після Другої світової війни і в основному в рамках Організації Об'єднаних Націй. До основних прав людини відносяться такі права, початково закріплені у Загальній декларації прав людини:

- право на життя, на свободу і на особисту недоторканність (ст. 3);
- свобода від катувань чи жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (ст. 5);
- право на рівний захист від якої б то не було дискримінації (ст. 7);
- право на ефективне поновлення в правах компетентними національними судами в разі порушення основних прав людини, наданих їй конституцією або законом (ст. 8);
- свобода від довільного арешту, затримання або вигнання (ст. 9);
- право на справедливий судовий розгляд (ст. 10);
- право вільно пересуватися і обирати собі місце проживання в межах кожної держави (ст. 13);
- право шукати притулку від переслідувань в інших країнах і користуватися цим притулком (ст. 14);
- право на свободу думки, совісті і релігії (ст. 18);
- право на соціальне забезпечення (ст. 22);
- право на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі і сприятливі умови праці та на захист від безробіття (ст. 23);
- право на освіту, спрямовану на повний розвиток людської особистості і на збільшення поваги до прав людини і основних її свобод (ст. 26);
- право на соціальний і міжнародний порядок, при якому права і свободи, викладені в цій Декларації, можуть бути повністю здійснені (ст. 28) [2].

Друга світова війна показала з усією ясністю, що права людини потребують захисту, в тому числі міжнародного. Не випадково в преамбулі Статуту ООН підтверджується рішучість Об'єднаних Націй знову затвердити віру в основні права людини, в гідність і цінність людської особистості, в рівноправність чоловіків і жінок і в рівність прав великих і малих націй, а в преамбулі Загальної декларації прав людини

підкреслено, що зневажання і нехтування правами людини призвели до варварських актів, які обурюють совість людства, а самі права повинні охоронятися владою закону.

Серед цілей ООН, закріплених у п. 3 ст. 1 Статуту, зазначається така: «Здійснювати міжнародне співробітництво ... в заохоченні та розвитку поваги до прав людини і основних свобод для всіх, незалежно від раси, статі, мови і релігії» [3].

За минулі десятиліття універсальна система захисту прав людини набула розгалужений і складний характер. На даний момент до неї відносяться такі органи та механізми:

- Генеральна Асамблея ООН, Рада ООН з прав людини та його допоміжні органи і механізми;
- Рада Безпеки ООН і ряд її спеціалізованих механізмів;
- Економічна і соціальна рада ООН і функціонуюча при ній Комісія зі становища жінок і Постійний форум ООН з питань корінних народів;
- Міжнародний Суд ООН;
- Секретаріат ООН і його окремі підрозділи;
- договірні (конвенційні) органи з прав людини;
- деякі спеціалізовані установи ООН (Міжнародна організація праці. Організація ООН з питань освіти, науки і культури);
- тимчасові і спеціальні механізми захисту прав людини, створювані органами ООН [4, с. 92-94].

Слід зазначити, що окрім універсальних механізмів захисту прав людини активно розвиваються регіональні механізми. Зокрема, захистом прав людини активно займаються Рада Європи та Європейський суд з прав людини, Міжамериканська комісія з прав людини тощо.

Таким чином, підводячи підсумки аналізу міжнародної системи захисту прав людини під егідою Організації об'єднаних націй, варто наголосити, що поряд з національними та універсальними нормами, що регулюють захист прав людини існує великий пласт регіональних норм, що закріплені у міжнародних договорах. Також активно діють регіональні міжнародні суди, що здійснюють контроль за забезпеченням державами захисту прав людини. Однак, усі вони у своїй діяльності взаємодіють між собою та створюють цілісну та злагоджену систему міжнародного захисту прав людини в Організації об'єднаних націй.

Література

1. Донеллі Дж. Права людини у міжнародній політиці / пер. з англ. Т. Завалій. Львів: Кальварія, 2019. 280 с.
2. Загальна декларація прав людини: Декларація ООН від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 15.01.2021).
3. Статут ООН та Міжнародного Суду ООН: Статут ООН від 26.06.1945. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010 (дата звернення: 16.01.2021).

4. Шуміло І.А. Міжнародна система захисту прав людини. Київ: ФОП Голембовська О.О. 2020. 168 с.

УДК 342.723 (043.2)

Коростель В.В., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Токарева К.С., к.ю.н., доцент

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОЗИТИВНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ДЕРЖАВИ У СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Україна, ставши на шлях до європейської правозастосовної практики з ратифікацією Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод у 1997 році, здійснила крок вперед до впровадження в національній системі європейських стандартів правозахисту. Реалізація основоположних прав людини невід'ємно пов'язана з покладенням на державу зобов'язань, що відображають системні зв'язки між правами особи та обсягом обов'язків держави. Саме тому Європейським судом з захисту прав людини було сформовано доктрину позитивних зобов'язань держави щодо прав і свобод, гарантованих Конвенцією.

Визначення поняття «позитивні зобов'язання» у ЄСПЛ не сформовано, але концепція даного поняття розкривається у численній діяльності самого суду і дає змогу сформулювати дане поняття як активні дії держави, спрямовані на забезпечення, захист та сприяння реалізації прав людини. Основною особливістю позитивних зобов'язань держави є те, що вони вимагають від національних органів влади застосувати необхідні засоби для гарантування прав людини, тобто вжити прийнятних та належних засобів для захисту цих прав.

Позитивні зобов'язання прямо не передбачені в тексті Конвенції, на відміну від деяких негативних зобов'язань, але їх необхідність обумовлена динамічним розвитком суспільства і тим, що норми повинні тлумачитися у світлі умов сьогодення, тому гарантування прав та свобод має відповідати вимогам сучасності і забезпечуватись залежно від конкретних ситуацій в державах.

Формуючись поступово, у процесі правозастосовної діяльності, правові позиції ЄСПЛ є узагальненням практики суду, що накопичилась при розгляді скарг на порушення певних прав людини, що гарантуються Конвенцією і Протоколами до неї [1, с. 20]. Практика ЄСПЛ і дає можливість самому суду виокремити механізми реалізації прав, що визначені Конвенцією і сприяти своїми рішеннями на впровадження